Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
http://www.um.dk
Girokonto 3 00 18 06

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	18. marts 2011

SAMLENOTAT

Dansk deltagelse i europæisk pagt om økonomisk samarbejde

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 22. marts 2011 – dagsordenspunkt dansk deltagelse i europæisk pagt om økonomisk samarbejde (Konkurrenceevnepagten) – vedlægges Finansministeriets samlenotat.

Lene Espersen

FINANSMINISTERIET

Samlenotat

18. marts 2011

Møde i Folketingets Europaudvalg den 22. marts 2011

Dagsordenspunkt 1: Dansk deltagelse i Konkurrenceevnepagten (europagten)

Resumé

Eurolandenes stats- og regeringschefer opnåede den 11. marts enighed om indholdet af en ny pagt for styrket økonomisk samarbejde (europagten), som vil blive præsenteret og drøftes på DER den 24.-25. marts mhp. formel vedtagelse. Samtidig vil landene uden for euroen skulle meddele, om de ønsker at deltage i dette samarbejde. Konkurrenceevnepagten vil overordnet indebære en metode, hvor landene fastsætter fælles overordnede mål om forbedret konkurrenceevne, øget beskæftigelse, finanspolitisk holdbarhed og finansiel stabilitet, og derefter selv vælger de økonomisk-politiske initiativer, der efter landets opfattelse vil være effektive for at nå disse mål, og forpligter sig selv hertil. Regeringen ønsker, at Danmark på DER den 24.-25. marts tilslutter sig deltagelse i konkurrenceevnepagten.

Baggrund

I forbindelse med DER den 4. februar 2011 vedtog eurolandenes stats- og regeringschefer en erklæring om, at der skal tages yderligere skridt i koordinationen af den økonomiske politik i euroområdet i form af en såkaldt "konkurrenceevnepagt" (europagt).

På eurotopmødet d. 11. marts enedes eurolandenes stats- og regeringschefer om udformningen af konkurrencepagten. Pagten præsenteres og drøftes på DER den 24.-25. marts mhp. formel vedtagelse, og hvor landene uden for euroen kan meddele, om de ønsker at deltage i dette samarbejde. Der lægges op til, at eurolandene samtidigt skal meddele deres første forpligtelser. Der lægges desuden op til, at eurolandenes konkrete forpligtelser under alle omstændigheder inkluderes i de nationale reformprogrammer samt stabilitetsprogrammer i april, og præsenteres på DER i juni.

Indhold

Konkurrenceevnepagten vil overordnet indebære en metode, hvor landene opnår enighed om nogle overordnede mål, og hvor de enkelte lande herefter selv har ansvaret for og forpligter sig til at vælge de økonomisk-politiske initiativer, der efter landets opfattelse vil være effektive for at nå disse mål.

Konkurrenceevnepagten vil skulle bygge videre på og styrke eksisterende relevante processer i det økonomisk-politiske samarbejde i EU, herunder særligt det Europæiske Semester, de overordnede økonomiske retningslinjer, dele af Europa 2020-strategien og det styrkede økonomiske samarbejde i forlængelse af anbefalingerne fra finansminister-taskforcen under ledelse af DER-formanden.

Overvågningen af implementeringen af konkurrenceevnepagtens forpligtelser vil ske indenfor den eksisterende ramme for koordinering af den økonomiske politik i EU med involvering af Kommissionen og de øvrige EU-institutioner. Der er i udformningen af konkurrenceevnepagten lagt vægt på, at den respekterer det indre marked og andre fælles politikker, og at evt. berøringer hermed vil ske inden for rammerne af den sædvanlige lovgivningsprocedure på disse områder.

Merværdien af samarbejdet om en konkurrenceevnepagt vil særligt kunne bestå i, at reformarbejdet i højere grad forankres på højeste politiske niveau, hvor stats- og regeringscheferne forpligter sig politisk til bestemte mål og på grundlag heraf nationalt fastsatte virkemidler til indfrielse af disse mål. Der lægges op til en løbende overvågning på niveau af stats- og regeringscheferne på basis af en række indikatorer og på grundlag af vurderinger fra Kommissionen.

Fokus vil være på at fremme konkurrenceevne, beskæftigelse, finanspolitisk holdbarhed og finansiel stabilitet, og vil således omfatte områder under national kompetence, men hvor det enkelte land selv har ansvaret for, og forpligter sig til at vælge de økonomisk-politiske initiativer, som ifølge landets vurdering vil kunne bidrage til at nå disse mål, herunder målt op i forhold til de EU-lande og andre strategiske partnere, der klarer sig bedst inden for det pågældende område. Stats- og regeringscheferne vil årligt følge op på fremskridt ift. indfrielsen af disse forpligtelser på basis af input fra Kommissionen.

Et grundlæggende princip i et nyt samarbejde om en konkurrenceevnepagt i EU vil være, at ansvaret for den økonomiske politik påhviler landene og valg af konkrete politiktiltag – i det omfang et land har udfordringer inden for et område – vil være det enkelte deltagende medlemslands regerings prærogativ. Der er angivet en række tiltag, som generelt vurderes at være effektive i forhold til indfrielse af de overordnede mål, således at der tilskyndes til, at landene vælger sådanne tiltag, men også kan vælge andre tiltag.

De overordnede mål for konkurrenceevnepagten, som eurolande og deltagende ikke-eurolande skal tilstræbe at opnå, hvor ansvaret for valg af konkrete initiativer til fremme af de overordnede mål hører under det enkelte land, er:

- Styrket konkurrenceevne
- Højere beskæftigelse
- Styrket holdbarhed af de offentlige finanser
- Understøttelse af finansiel stabilitet

Styrket konkurrenceevne
Fremskridt mod det fælles mål om styrket konkurrenceevne vil skulle vurderes på basis af udvikling i forhold vedr. løn og produktivitet. Det gælder særligt for lande, der står overfor en svækkelse af deres konkurrenceevne, der kan give sig udslag i f.eks. voksende betalingsbalanceunderskud og tab af eksportmarkedsandele. Der lægges op til et særligt fokus på tiltag, som understøtter produktivitetsgevinster, herunder f.eks. konkurrence, uddannelse og forskning samt på, om lønudviklingen

er i overensstemmelse med produktivitetsudviklingen og at lønudviklingen i øvrigt, også i den offentlige sektor, understøtter konkurrenceevnen, idet der lægges vægt på respekt for nationale arbejdsmarkeds- og løndannelsesmodeller.

Højere beskæftigelse
Der lægges op til, at fremskridt mod det fælles mål om øget beskæftigelse bl.a. vil blive vurderet på basis af udviklingen i arbejdsmarkedsdeltagelse, samt i forhold til ungdoms- og langtidsledighed. Der ventes særligt fokus på reformtiltag, som kan fremme arbejdsmarkedets fleksibilitet, livslang læring og skattesystemer, der understøtter beskæftigelse.

Styrket holdbarhed af de offentlige finanser
Fremskridt mod det fælles mål om styrket holdbarhed af de offentlige finanser knyttes til vurderinger af om gældsudviklingen er holdbar på lang sigt, givet den nuværende økonomiske politik, særligt pensionssystemer og overførselssystemer, og givet den demografiske udvikling. Fokus vil generelt være på senere tilbagetrækning, herunder om tilbagetrækningsalderen afhænger af og er i overensstemmelse med den forventede levetid, og på etableringen af ambitiøse nationale budgetmæssige rammer, der understøtter landenes efterlevelse af de fælles EU-regler i Stabilitets- og Vækstpagten.

Understøttelse af finansiel stabilitet
Konkurrenceevnepagten vil også vedrøre nationale kriseløsningsmekanismer for banker, samt koordinerede stress-tests af banker, samt overvågning af udviklingen i privat gæld.

Andre områder
Pagten forpligter derudover til øget regelmæssig dialog vedr. skattepolitik mellem de deltagende lande, herunder pragmatisk koordinering af skattepolitik, udveksling af bedste praksis, begrænsning af skadelig praksis og bekæmpelse af svig og unddragelse. Det fastslås, at direkte beskatning forbliver et nationalt anliggende. Kommissionen har bl.a. fremsat et forslag vedr. fælles konsolideret selskabsskattebase.

Hjemmelsgrundlag
Ikke relevant.

Nærhedsprincippet
Ikke relevant

Europa-Parlamentets udtalelser
Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om sagen.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor
Konkurrenceevnepagten vil ikke selv indebære lovgivningsmæssige konsekvenser.

Der udarbejdes et notat vedr. en juridisk vurdering af forholdet mellem det danske euroforbehold og en evt. dansk deltagelse i konkurrenceevnepagten, der vil tilgå Folketingets Europaudvalg ved separat fremsendelse.

Statsfinansielle konsekvenser

Konkurrenceevnepagten ventes ikke i sig selv at have statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Initiativet om en konkurrenceevnepagt vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang et sådant samarbejde bidrager til at understøtte konkurrenceevnepagtens overordnede mål om styrket konkurrenceevne, højere beskæftigelse, styrket holdbarhed af de offentlige finanser og understøttelse af finansiel stabilitet.

Høring

Ikke relevant.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev orienteret om status for initiativet om en konkurrenceevnepagt ifm. forelæggelsen af ECOFIN den 15. marts 2011.

Holdning

Regeringens holdning

De overordnede mål i pagten afspejler overordnet danske hensyn og prioriteter, og det vurderes på den baggrund at være i Danmarks interesse at tilslutte sig pagten, med henblik på at spille en aktiv dansk rolle i Europa i drøftelsen af økonomisk politik i EU.

Pagten har set de rigtige mål i form af forbedret konkurrenceevne, øget beskæftigelse, sunde offentlige finanser og finansiel stabilitet. Det er efter regeringens opfattelse grundlæggende positivt, at eurolandene og deltagende ikke-eurolande i kraft af initiativet om en konkurrenceevnepagt i højere grad ønsker at styrke fokus på økonomiske reformer, som styrker vækstpotentiale, arbejdsudbud, finanspolitisk holdbarhed og konkurrenceevne, som en række EU-lande har betydelige udfordringer med.

Regeringen noterer sig, og lægger vægt på pagtens metode, hvor de fælles mål er af en overordnet karakter, og hvor det enkelte lands regering selv har ansvaret for at fastlægge sin nationale økonomiske politik for at opnå de fælles mål. Der lægges således vægt på, at pagten respekterer nærhedsprincippet ved at de i pagten nævnte tiltag er ikke-bindende og ikke er præskriptive i forhold til de præcise midler.

Regeringen noterer sig, og lægger vægt på, at pagten er i overensstemmelse med og bygger videre på det eksisterende EU-samarbejde, der understøtter vækst og beskæftigelse. Det gælder især EU27-samarbejdet om det indre marked, som bør

udbygges yderligere. Pagten skal således bidrage til at styrke det eksisterende samarbejde inden for traktaten, men øge den politiske forpligtelse på stats- og regeringschefniveau til at de enkelte lande gennemfører de nødvendige reformer.

Regeringen noterer sig, og lægger vægt på, at pagten respekterer nationale arbejdsmarkedsmodeller samt arbejdsmarkedets parters ret til at forhandle kollektive overenskomster.

Regeringen finder det afgørende, at konkurrenceevnepagten respekterer det danske euroforbehold.

Andre landes holdninger
Det er sandsynligt, at andre ikke-eurolande vil ønske at deltage i konkurrenceevnepagten, om end der ikke foreligger oplysninger om endelige beslutninger.